

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-AR73.3

Datum: 26. siječnja 2009.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

**U sastavu: sudac Mehmet Günay, predsjedavajući
sudac Mohamed Shahabuddeen
sudac Liu Daqun
sutkinja Andrésia Vaz
sudac Theodor Meron**

V.d. tajnika: g. John Hocking

Odluka od: 26. siječnja 2009.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAJEDNIČKOJ INTERLOKUTORNOJ ŽALBI OBRANE NA
ODLUKU RASPRAVNOG VIJEĆA PO ZAJEDNIČKOM ZAHTJEVU OBRANE
DA SE ODBACI DALJNJE POJAŠNJENJE IDENTITETA ŽRTAVA KOJE JE
DOSTAVILO TUŽITELJSTVO**

Tužiteljstvo:

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Obrana:

g. Luka Mišetić, g. Gregory Kehoe i g. Payam Akhavan za Antu Gotovinu
g. Steven Kay, QC, g. Andrew Cayley i gđa Gillian Higgins za Ivana Čermaka
g. Goran Mikuličić i g. Tomislav Kuzmanović za Mladena Markača

Prijevod

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po zajedničkoj žalbi Ante Gotovine (dalje u tekstu: Gotovina), Ivana Čermaka (dalje u tekstu: Čermak) i Mladena Markača (dalje u tekstu: Markača, pod zajedničkim nazivom "zajednička odbrana" ili "optuženi")¹ na "Odluku po Zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo", koju je Raspravno vijeće I (dalje u tekstu: Raspravno vijeće) donijelo 9. listopada 2008. (dalje u tekstu: Pobjana odluka), u kojoj je Raspravno vijeće odbilo zajednički zahtjev obrane da se odbaci daljnje pojašnjenje identiteta žrtava lišavanja života navedenih u važećoj optužnici.²

I. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Dana 24. srpnja 2006. tužiteljstvo je dostavilo Spojenu optužnicu kojom je spojilo predmet protiv Gotovine s predmetom protiv Čermaka i Markača i koja sadrži Prilog sa spiskom navodnih slučajeva lišavanja života pod točkama 6 i 7 (dalje u tekstu: Prilog).³ U Spojenoj optužnici navodi se da je u Prilogu "sadržan samo mali broj pojedinačnih slučajeva kojima se konkretiziraju te optužbe".⁴ Dana 19. ožujka 2007. Raspravno vijeće je donijelo odluku⁵ po dva Gotovinina preliminarna podneska u kojima se tvrdi da Spojena

¹ Zajednička žalba obrane na Odluku Raspravnog vijeća po Zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo, 19. studenog 2008. (dalje u tekstu: Zajednička žalba) i Povjerljivi dodaci A i B.

² Važeća optužnica u ovom predmetu je Izmijenjena spojena optužnica (*Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Izmijenjena spojena optužnica, 12. ožujka 2008. (dalje u tekstu: Izmijenjena spojena optužnica)).

³ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-PT, Spojena optužnica, 24. srpnja 2006. (dalje u tekstu: Spojena optužnica), par. 53, 61, i Prilog. Vidi i *Tužitelj protiv Ante Gotovine*, predmet br. IT-01-45-PT i *Tužitelj protiv Ivana Čermaka i Mladena Markača*, predmet br. IT-03-73-PT, Odluka po objedinjenom zahtjevu tužiteljstva za izmjenu Optužnice i spajanje postupaka, 14. srpnja 2006. i *Tužitelj protiv Ante Gotovine*, predmet br. IT-06-90-PT, Odluka po Objedinjenom zahtjevu tužiteljstva za izmjenu Optužnice i spajanje postupaka, 17. srpnja 2006. u kojoj je Raspravno vijeće naložilo spajanje dva predmeta (dalje u tekstu: Odluka o spajanju postupaka). Vidi i *Tužitelj protiv Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača*, predmeti br. IT-01-45-AR73.1, IT-03-73-AR73.1, IT-06-73-AR.73.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi na Odluku Raspravnog vijeća o izmjeni Optužnice i spajanju postupaka, 25. listopada 2006. kojom je Žalbeno vijeće odbilo žalbe koje je svaki optuženi podnio pojedinačno na Odluku o spajanju postupaka.

⁴ Spojena optužnica, par. 61. Vidi i Izmijenjenu spojenu optužnicu, par. 60.

⁵ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-PT, Odluka po preliminarnim podnescima Ante Gotovine u kojima se tvrdi da Spojena optužnica sadrži nedostatke u formi, 19. ožujka 2007. (dalje u tekstu: Odluka po Gotovinim preliminarnim podnescima).

Prijevod

optužnica sadrži nedostatke u formi.⁶ Raspravno vijeće je djelomično odobrilo Preliminarne podneske i naložilo tužiteljstvu da obrazloži ima li informacije o navodnim žrtvama koje su bile navedene u prvobitnoj optužnici protiv Gotovine i/ili Izmijenjenoj optužnici i koje su kasnije izostavljene iz predložene Spojene optužnice i da objelodani identitet onih žrtava o kojima ima informacije.⁷ Nijedna stranka nije uložila žalbu na tu odluku. Dana 28. ožujka 2007. tužiteljstvo je podnijelo pojašnjenje i priloženi Prilog 2, koji sadrži popis poznatih 207 žrtava za koje se tvrdi da su lišene života i osnovne identifikacijske informacije o njima.⁸ Ono je izričito navelo da Prilog 2 "nije iscrpan spisak svih lišavanja života u regiji, ali je tužiteljstvo učinilo sve što je moglo da koliko je bilo moguće identificira žrtve".⁹

3. Dana 16. srpnja 2008. tužiteljstvo je podnijelo daljnje pojašnjenje identiteta žrtava uz koje je dodalo Izmijenjeni prilog 2.¹⁰ Osim što je ispravilo manje greške i dalo dodatne identifikacijske informacije o navodnim poznatim žrtvama navedenim u Prilogu 2,¹¹ tužiteljstvo je identificiralo 59 navodnih žrtava koje bi trebalo izostaviti iz Priloga 2¹² i "još 189 žrtava koje su predmet optužbi protiv optuženih".¹³ Tako broj identificiranih žrtava u Izmijenjenom prilogu 2 iznosi 337.¹⁴ Dana 9. listopada 2008. Raspravno vijeće je donijelo Pobijanu odluku u kojoj je odbilo Zajednički zahtjev obrane¹⁵ da se odbaci Daljnje pojašnjenje.¹⁶

⁶ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-01-45-PT, Preliminarni podnesak okrivljenog Ante Gotovine kojim se traži odbijanje predložene Spojene optužnice na temelju pravila 72 Pravilnika o postupku i dokazima zbog (1) nedostatka u formi Optužnice (nejsnoća/nedostatak adekvatne obavijesti o optužbama) i (2) nepostojanja stvarne nadležnosti (*ratione materiae*), 28. april 2006.; *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-PT, Preliminarni podnesak okrivljenog Ante Gotovine na osnovu pravila 72(A)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima u kojem se tvrdi da Spojena optužnica sadrži nedostatke u formi, 18. siječnja 2007. (pod zajedničkim nazivom "preliminarni podnesci").

⁷ Odluka po Gotovinihim preliminarnim podnescima, par. 45, str. 25.

⁸ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-PT, Pojašnjenje Optužnice, 28. ožujka 2007. (dalje u tekstu: Prvobitno pojašnjenje).

⁹ Prvobitno pojašnjenje, par. 11 (fusnota ispuštena).

¹⁰ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Daljnje pojašnjenje identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 16. srpnja 2008. (dalje u tekstu: Daljnje pojašnjenje) 1.

¹¹ Daljnje pojašnjenje, par. 3, Dodatak A.

¹² Daljnje pojašnjenje, par. 3, Dodatak B.

¹³ Daljnje pojašnjenje, par. 3, Dodatak C, Izmijenjeni prilog 2.

¹⁴ Daljnje pojašnjenje, par. 4.

¹⁵ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Zajednički podnesak obrane kojim se traži odbijanje Daljnjeg pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 24. srpnja 2008., Vidi i *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Odgovor tužiteljstva na Zajednički podnesak obrane kojim se traži odbijanje Daljnjeg pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 1. kolovoza 2008.; *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Zajednički zahtjev obrane da joj se odobri podnošenje

Prijevod

4. Dana 11. studenog 2008. Raspravno vijeće je odobrilo Zajednički zahtjev obrane za odobrenje da uloži žalbu na Pobjianu odluku.¹⁷ Zajednička žalba, u kojoj se traži poništenje Pobjijane odluke i "bilo koja druga mjera koju Žalbeno vijeće smatra odgovarajućom", podnijeta je 19. studenog 2008.¹⁸ Tužiteljstvo je odgovorilo 1. prosinca 2008. zatraživši odbacivanje Zajedničke žalbe.¹⁹ Zajednička žalba podnesena je 5. prosinca 2008.²⁰ Dana 9. prosinca 2008. zajednička obrana je podnijela povjerljivi *corrigendum* Zajedničke replike i zatražila da se izbaci 13. paragraf Zajedničke replike i izmijeni prva rečenica 24. paragrafa.²¹

II. KRITERIJ PREISPITIVANJA

5. Žalbeno vijeće podsjeća da odluke o optužbama za neovlaštene izmjene priloga optužnice ulaze u okvir diskrecijskih prava Raspravnog vijeća.²² Pobjijana odluka je diskrecijska odluka koju Žalbeno vijeće mora uvažiti. Uvažavanje te odluke temelji se na

Replike na Odgovor tužiteljstva na podnesak obrane kojim se traži odbijanje Daljnog pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 5. kolovoza 2008.; *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Replika na Odgovor tužiteljstva na podnesak obrane kojim se traži odbijanje Daljnog pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 22. kolovoza 2008.

¹⁶ Pobjijana odluka, str. 8.

¹⁷ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Odluka po Zajedničkom zahtjevu obrane za odobrenje da uloži žalbu na odluku Raspravnog vijeća od 9. listopada 2008., 12. studenog 2008. (dalje u tekstu: Odluka o odobrenju).

¹⁸ Zajednička žalba, par. 39.

¹⁹ Odgovor tužiteljstva na Zajedničku žalbu obrane na Odluku po Zajedničkom zahtjevu odbrane kojim se traži odbijanje Daljnog pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 1. prosinca 2008. (dalje u tekstu: Odgovor), par. 37.

²⁰ Zajednička replika obrane na Odgovor tužiteljstva na Zajedničku žalbu obrane na Odluku po Zajedničkom zahtjevu odbrane za odbijanje Daljnog pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 5. prosinca 2008. (dalje u tekstu: Zajednička replika).

²¹ Povjerljivi *Corrigendum* Zajedničke replike obrane na Odgovor tužiteljstva na zajedničku žalbu obrane na Odluku po Zajedničkom zahtjevu odbrane za odbijanje Daljnog pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 9. prosinca 2008., (dalje u tekstu: *corrigendum*). U Zajedničkoj replici zajednička obrana traži dopuštenje da za 460 riječi prekorači dozvoljeni broj riječi "jer su potrebne iscrpne fusnote da bi se spomenuo niz podnesaka tužiteljstva" (Zajednička replika, par. 3). Žalbeno vijeće se nije uvjerilo da sama ta izjava predstavlja izvanredne okolnosti u smislu paragrafa C(7) Uputstva o dužini podnesaka i zahtjeva. Međutim, Žalbeno vijeće napominje da je nakon podnošenja *corrigenduma* broj riječi koji prekoračuje ograničenje smanjen na 398. Uzimajući u obzir da Zajednička replika potječe od tri optužena i u cilju racionalnog vođenja sudskog postupka i ubrzanog rješavanja tog pitanja, Žalbeno vijeće dopušta prekoračenje broja riječi. Međutim, ono ponavlja da "kvalitet i učinkovitost [podneska] ne ovisi o dužini već o jasnoći i uvjerljivosti iznesenih argumenata te, stoga, predugački [podnesci] ne služe nužno cilju djelotvornog provođenja pravde". (*Tužitelj protiv Ljube Boškskog i drugih*), predmet br. IT-04-82-A, Odluka po Zahtjevu obrane Ljube Boškskog za prekoračenje broja riječi, 25. studenog 2008., str. 4, i sudska praksa citirana u toj ovoj).

²² *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-29-AR72, Odluka po molbi odbrane za dozvolu za ulaganje žalbe, 30. studenog 2001. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Galić*), par. 11-12.

Prijevod

prihvatanju od strane Žalbenog vijeća "direktnih saznanja Pretresnog vijeća o svakodnevnom postupanju strana u postupku i praktičnim zahtevima predmeta".²³ Da bi uspješno osporila neku diskrecijsku odluku, strana u postupku mora pokazati da je Raspravno vijeće napravilo "primjetnu grešku" kojom je toj stranki nanesena šteta. Žalbena vijeće će poništiti neku diskrecijsku odluku raspravnog vijeća samo ako utvrdi da se ona (1) temelji na netočnom tumačenju važećih pravnih odredbi, da se (2) temelji na očigledno netočnom zaključku o činjenicama ili da je (3) toliko nepravedna ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecijskog ovlaštenja raspravnog vijeća.²⁴

III. DISKUSIJA

A. Argumetni strana u postupku

6. Zajednička obrana kao prvo tvrdi da je Raspravno vijeće napravilo primjetnu grešku u primjeni prava zaključivši da tužiteljstvo nema nikakvih pravnih obaveza da podnese Daljnje pojašnjenje.²⁵ Da bi potkrijepila svoju tvrdnju zajednička obrana tvrdi da i članak 21(4)(a) i (b) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i njegova praksa upućuju tužiteljstvo na to da dostavi, kad god je to moguće, obavijest o imenima žrtava na koje se odnose navodi u optužnici.²⁶ Ono tvrdi da Raspravno vijeće u Odluci po Gotovinićim preliminarnim podnescima nije zaključilo drukčije budući da je "obavezalo tužiteljstvo da navede identitet svih žrtava u mjeri u kojoj je to moguće".²⁷

7. Zajednička obrana dalje tvrdi da je tužiteljstvo "suštinski lažno prikazalo činjenice" kada je u Daljnjem pojašnjenju ustvrdilo da je otkrilo 138 od 189 novonavedenih navodnih

²³ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.12, Odluka po žalbi Slobodana Praljka na Nalog Pretresnog vijeća od 13. oktobra 2008. kojim se ograničava prevođenje dokaza odbrane, 5. prosinca 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić i drugi*), par. 8 (fusnota ispuštena); *Tužilac protiv Zdravka Tolimira i drugih*, predmet br. IT-04-80-AR73.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Rađivoja Miletića na Odluku Pretresnog vijeća o spajanju postupaka, 27. siječnja 2006., par. 4, u kojoj se citira *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmeti br. IT-99-37-AR73, IT-01-50-AR73, IT-01-51-AR73, Obrazloženje odluke po Interlokutornoj žalbi tužioca na odbijanje Zahteva za spajanje postupka, 18. april 2002., par. 3.

²⁴ Vidi, između ostalog, Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 8 i sudska praksa citirana u njoj.

²⁵ Zajednička žalba, par. 10, 12-18.

²⁶ Zajednička žalba, par. 112-13, u kojoj se poziva na *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30-PT, Odluka po preliminarnim podnescima odbrane o formi optužnice, 12. travnja 1999. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*), par. 18 i par. 14, u kojem se citira *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-A, Drugostupanjska presuda, 23. listopada 2001. (dalje u tekstu: Drugostupanjska presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*), par. 90.

Prijevod

žrtava nakon što je, poslije Prvobitnog pojašnjenja, primilo veliki broj novih dokumenata relevantnih za žrtve za koje se tvrdi da su lišene života.²⁸ Obrana tvrdi da je tužiteljstvo u vrijeme Prvobitnog objašnjenja, u ožujku 2007., imalo na raspolaganju relevantnu dokumentaciju.²⁹ Ona tvrdi da je stoga tužiteljstvo bilo u mogućnosti da u toj fazi doda još 189 žrtava za koje se tvrdi da su lišene života i da propust Raspravnog vijeća da razmotri to pitanje u Pobjijanoj odluci predstavlja primjetnu grešku kojom je zajedničkoj obrani nanesena šteta.³⁰

8. Osim toga, zajednička obrana tvrdi da zbog svoje greške u vezi s obavezom tužiteljstva da dostavi informacije o navodnim žrtvama, Raspravno vijeće nije pridalo nikakvu težinu ili nije pridalo dovoljnu težinu tome što Daljnje pojašnjenje sadrži nedostatne informacije i što nije dostavljeno na vrijeme, što je optuženima nanijelo štetu.³¹ Obrana tvrdi da dodavanje 189 slučajeva lišavanja života u vrijeme kada su tužiteljstvu preostala samo dva mjeseca za iznošenje dokaza neposredno utječe na pravo optuženih na pravično suđenje i pravo da budu adekvatno obaviješteni, da imaju odgovarajuće vrijeme i uvjete za pripremu obrane.³² S tim u vezi, ona navodi da je Pobjijana odluka relevantna za najteže optužbe u Izmijenjenoj spojenoj optužnici, progon i ubojstvo.³³ Podsjećajući na članak 21 Statuta i neke relevantne slučajeve iz sudske prakse,³⁴ obrana tvrdi da bi dodatnih 189 žrtava za koje se navodi da su lišene života, iako ne predstavljaju novu osnovu za osuđujuću presudu, mogle, ako su informacije pouzdane, značajno proširiti dokaznu osnovu za postojeće optužbe³⁵ i navodi da prilozima optužnice predstavljaju sastavni dio optužnice.³⁶ Pored toga, obrana tvrdi da tužiteljstvo nije na vrijeme dostavilo jasne i dosljedne informacije o tome da tih dodatnih 189 navodnih slučajeva lišavanja života predstavlja dokaznu osnovu za optužbe za ubojstvo protiv optuženih.³⁷

²⁷ Zajednička žalba, par. 15, u kojoj se poziva na Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima, par. 45.

²⁸ Zajednička žalba, par. 16, koja se poziva na *Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Odgovor tužiteljstva na podnesak obrane kojim se traži odbijanje Daljnjeg pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 1. kolovoza 2008., par. 8 i par. 17.

²⁹ Zajednička žalba, par. 17.

³⁰ Zajednička žalba, par. 18.

³¹ Zajednička žalba, par. 10, 12 (koja se poziva na Pobjijanu odluku, par. 12) i par. 19-31.

³² Zajednička žalba, par. 19, 23, 25.

³³ Zajednička žalba, par. 20.

³⁴ Zajednička žalba, par. 22-24, 26-27.

³⁵ Zajednička žalba, par. 21, 25.

³⁶ Zajednička žalba, par. 27.

³⁷ Zajednička žalba, par. 28-30.

Prijevod

9. Osim toga, zajednička obrana tvrdi da je Raspravno vijeće pogriješilo u primjeni prava i u utvrđivanju činjenica, ne shvativši da, četiri mjeseca od početka suđenja, Daljnje pojašnjenje u suštini predstavlja izmjene i dopune Izmijenjene spojene optužnice.³⁸ Da bi potkrijepila tu tvrdnju, zajednička obrana prvo tvrdi da je strategiju suđenja planirala na temelju slučajeva lišavanja života navedenih u Prilogu i Prilogu 2.³⁹ Osim toga, obrana tvrdi da je brisanje 59 navodnih žrtava lišavanja života iz Priloga 2 neposredna ili posredna posljedica unakrsnog ispitivanja svjedoka tužiteljstva od strane zajedničke obrane.⁴⁰

10. Naposljetku, zajednička obrana tvrdi da dodavanje 189 navodnih žrtava lišavanja života u tako kasnoj fazi postupka uzrokuje "stvarnu štetu" zajedničkoj obrani budući da velik broj svjedoka koji su već svjedočili neće moći unakrsno ispitati u vezi s novonavedenim žrtvama lišavanja života i u potpunosti preispitati i istražiti navode o tim slučajevima lišavanja života.⁴¹ Ona s tim u vezi ponovo ističe da se strategija obrane sastoji i u osporavanju tvrdnje da navodna lišavanja života predstavljaju ubojstvo.⁴² Osim toga, odbrana ukazuje na navodnu nejasnoću Daljnjeg pojašnjenja i dodatni teret analiziranja Izvještaja vještaka tužiteljstva od 13. studenog 2008.⁴³ Obrana zaključuje da je odluka Raspravnog vijeća da dopusti dodavanje 189 slučajeva lišavanja života u tako poodmakloj fazi postupka toliko ncrrozumna i nepravična da predstavlja zloupotrebu njegovog diskrecijskog prava.⁴⁴

11. Tužiteljstvo odgovara da je Zajednička žalba neprimjeren pokušaj širenja okvira žalbe tvrdnjom da Daljnje pojašnjenje predstavlja izmjenu i dopunu Izmijenjene spojene optužnice⁴⁵ i u stvari pokušaj ulaganja žalbe na Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima.⁴⁶ Osim toga, ono tvrdi da u mjeri u kojoj se Zajednička žalba bavi "pravim pitanjem u ovom predmetu", Zajednička obrana nije pokazala da je Raspravno vijeće zloupotrijebilo svoje diskrecijsko pravo.⁴⁷ Prema mišljenju tužiteljstva, ono nije imalo obavezu podnijeti Daljnje

³⁸ Zajednička žalba, par. 10, 32-36.

³⁹ Zajednička žalba, par. 33-35.

⁴⁰ Zajednička žalba, par. 35.

⁴¹ Zajednička žalba, par. 11, 25, 37-40.

⁴² Zajednička žalba, par. 11, 37, 38, u kojoj se poziva na povjerljivi Dodatak B.

⁴³ Zajednička žalba, par. 39, 40.

⁴⁴ Zajednička žalba, par. 10, 11, 37.

⁴⁵ Odgovor, par. 6.

⁴⁶ Odgovor, par. 6-7, 11-23.

⁴⁷ Odgovor, par. 8.

Prijevod

pojašnjenje na temelju neosporavane i obavezujuće Odluke po Gotovininim preliminarnim podnescima koja navodi da "u optužnici nije potrebno navesti svaku pojedinu žrtvu [...] i da navodeći 37 *reprezentativnih* žrtava [...] se po sebi ne kosi s načelom iznošenja navoda".⁴⁸ Tužiteljstvo iz toga zaključuje da (1) "identitet dodatnih žrtava lišavanja života (osim onih navedenih u Prilogu) nisu pravno relevantne činjenice koje treba navesti u optužnici" kako bi optuženi bili primjereno obaviješteni o prirodi i razlogu optužbi protiv njih;⁴⁹ (2) dodavanje ili brisanje navodnih žrtava lišavanja života ne predstavlja izmjene optužnice;⁵⁰ dodavanje 189 imena u Daljnjem pojašnjenju ne povećava dokaznu osnovu postojećih optužbi;⁵¹ i (4) sudska praksa na koju se poziva Zajednička žalba nije relevantna za ovaj predmet.⁵² Tužiteljstvo stoga tvrdi da bi trebalo odbiti argumente zajedničke obrane o tim pitanjima kao nedopustive pokušaje da se ponovo vodi spor o pitanju o kojem je Raspravno vijeće već donijelo odluku.⁵³

12. Tužiteljstvo dodaje da čak i ako bi zajedničkoj obrani bilo dopušteno da podnese žalbu na Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima, ona ne bi bila uspješna budući da je ta odluka u skladu s utvrđenom sudskom praksom da (1) utvrđivanje pravne relevantnosti činjenica koje se odnose na identitet žrtava ovisi o navodnoj bliskoj povezanosti optuženog s događajima i (2) da u optužnici nije potrebno navesti svaku pojedinu žrtvu u kontekstu predmeta širokih razmjera u kojima je optuženi relativno udaljen od počinjenja zločina.⁵⁴ Osim toga, ono tvrdi da ako se zajednička obrana pogrešno oslanjala na Prilog i Prilog 2 kao na iscrpni popis događaja koji su u osnovi relevantnih optužbi u Spojenoj optužnici, to je činila usprkos jasnim i konstantnim obavijestima o suprotnom.⁵⁵ Pored toga, tužiteljstvo tvrdi da spis

⁴⁸ Odgovor, par. 9, 10, 12 (u kojima se poziva na Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima, par. 39-40, 44) i par. 13 (kurziv u originalu).

⁴⁹ Odgovor, par. 13(a) i (b), str. 5-6 ("Pod prvom žalbenom osnovom"), vidi i par. 13(i), str. 8 ("Pod drugom žalbenom osnovom"), par. 13(a), str. 8-9 ("Pod trećom žalbenom osnovom").

⁵⁰ Odgovor, par. 13(a), str. 6 (Pod prvim žalbenim osnovom), vidi i par. 13(b), str. 9 ("Pod trećom žalbenom osnovom").

⁵¹ Odgovor, par. 13(b) i (f), str. 6-8 ("Pod drugom žalbenom osnovom").

⁵² Odgovor, par. 13(c) do (e), (g), (h), str. 7-8 ("Pod drugom žalbenom osnovom").

⁵³ Odgovor, par. 13, 14.

⁵⁴ Odgovor, par. 15, u kojem se poziva na Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima, par. 39-41.

⁵⁵ Odgovor, par. 16-19, koji se poziva na Pobjianu odluku, par. 9-11.

Prijevod

postupka pokazuje da se zajednička obrana nije u stvari oslonila na navodne žrtve navedene u tim dokumentima kao na iscrpni popis.⁵⁶

13. Što se tiče, po mišljenju tužiteljstva, "pravog pitanja u ovom predmetu", tužiteljstvo tvrdi da Raspravno vijeće nije zlopotrijebilo svoje diskrecijsko pravu time što je utvrdilo da kasno podnošenje Daljnog pojašnjenja nije prekršilo pravo optuženih na odgovarajuće vrijeme i sredstva za pripremu obrane.⁵⁷ Ono tvrdi da zajednička obrana nije pokazala kako joj je podnošenje Daljnog pojašnjenja nepotrebno nanijelo štetu⁵⁸ i primjećuje da zajednička obrana nije iskoristila poziv Raspravnog vijeća da mu se obrati s bilo kakvim konkretnim pitanjem u vezi s daljnjom istragom koja bi joj mogla trebati.⁵⁹ Tužiteljstvo konkretno tvrdi da zajednička obrana nije uspjela pokazati propuštene prilike za unakrsno ispitivanje,⁶⁰ nedostatak realnih mogućnosti da provede daljnje istrage⁶¹ i nepotrebnu štetu koja je posljedica nejasnoće u Daljnjem pojašnjenju⁶² i tvrdi da podnošenje Izvještaja vještaka tužiteljstva od 13. studenog 2008. nije relevantno za predmet koji je pred Žalbenim vijećem.⁶³ Naposljetku, tužiteljstvo poriče da je krivo predočilo činjenice kada je izjavilo da nije bilo u mogućnosti da u ranijoj fazi postupka navede imena dodatnih žrtava lišavanja života⁶⁴ i tvrdi da, budući da nije bilo dužno podnijeti Daljnje pojašnjenje, vrijeme podnošenja nije relevantno.⁶⁵

14. U svojoj replici zajednička obrana poriče da se pokušava žaliti na Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima.⁶⁶ Obrana tvrdi da, upravo suprotno, nastoji da se pozove na tu odluku kojom se od tužiteljstva tražilo da navede identitet žrtava u mjeri u kojoj je to moguće.⁶⁷ Ona navodi da nikad nije smatrala da Prilog i Prilog 2 daju potpun popis, već

⁵⁶ Odgovor, par. 18, koji se poziva na *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T; Odgovor tužiteljstva na Zajednički podnesak obrane kojim se traži odbijanje Daljnog pojašnjenja identiteta žrtava od strane tužiteljstva, 1. kolovoza 2008., par. 13-14 i do T. 2233-2235.

⁵⁷ Odgovor, par. 8, 9, 24-34.

⁵⁸ Odgovor, par. 26-34.

⁵⁹ Odgovor, par. 10, 25-26, 32.

⁶⁰ Odgovor, par. 29.

⁶¹ Odgovor, par. 30-32.

⁶² Odgovor, par. 33.

⁶³ Odgovor, par. 34.

⁶⁴ Odgovor, par. 35.

⁶⁵ Odgovor, par. 36; vidi i par. 9, 24.

⁶⁶ Zajednička replika, par. 1, 4-8.

⁶⁷ Zajednička replika, par. 1, 5.

Prijevod

se na njih oslanjala pri vođenju istrage i strategije suđenja.⁶⁸ Obrana tvrdi da budući da prilozi s navodnim žrtvama lišavanja života uz optužnicu govore neposredno o prirodi i razlozima optužbi protiv optuženih, nepouzdan prilog ugrožava osnovno pravo optuženih da budu promptno i detaljno obaviješteni o prirodi i razlozima optužbi protiv njih.⁶⁹ Osim toga, obrana prigovara argumentima tužiteljstva koje ono daje u odgovoru u vezi s propuštenim prilikama za unakrsno ispitivanje,⁷⁰ istaknuvši da još nije zatražila od Raspravnog vijeća da ponovo pozove svjedoke budući da je na ovo pitanje uložena žalba⁷¹ i da će priprema materijala za unakrsno ispitivanje 189 novih navodnih žrtava u ovoj fazi postupka zahtijevati znatno dodatno vrijeme i da stoga mjera koju predlaže Raspravno vijeće nije realna.⁷²

B. Analiza

15. U Odluci po Gotovininim preliminarnim podnescima Raspravno vijeće je zaključilo da "tužiteljstvo nije dužno navesti po imenu svaku žrtvu ubojstva za koja tereti optuženog" zbog "vrlo visokog položaja" na kojem se optuženi terete i razmjera zločina navedenih u Spojenoj optužnici.⁷³ Potom je zaključilo da "način na koji tužiteljstvo iznosi navod o ubojstvu u Spojenoj optužnici navodeći 37 reprezentativnih žrtava u Prilogu se po sebi ne kosi s načelom iznošenja navoda".⁷⁴ Međutim, ono je podsjetilo da se "u sudskoj praksi Međunarodnog suda od tužiteljstva zahtijeva da, u mjeri u kojoj je to moguće, navede identitet žrtava" i u skladu s tim zatražilo od tužiteljstva da objasni ima li informacije o žrtvama koje su bile navedene u prvobitnoj Optužnici u predmetu *Gotovina* i/ili u Izmijenjenoj optužnici, a kasnije su izostavljene iz Spojene optužnice (osim onih koji su prema navodima ubijeni u općinama za koje je tužiteljstvu naloženo da ih izostavi iz daljnjeg postupanja) i ako ima, da objelodani informacije o identitetu onih žrtava o kojima ima informacije.⁷⁵

16. Kao što je tužiteljstvo ispravno istaklo, Žalbena vijeće ne rješava žalbu na Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima. Doista, nijedna stranka nije iznijela prigovor ni na tu

⁶⁸ Zajednička replika, par. 7, 18-19.

⁶⁹ Zajednička replika, par. 7.

⁷⁰ Zajednička replika, par. 9-15 (paragraf 13 je izbrisan (*Corrigendum*, par. 2)).

⁷¹ Zajednička replika, par. 16.

⁷² Zajednička replika, par. 20-21.

⁷³ Odluka po Gotovininim preliminarnim podnescima, par. 44.

⁷⁴ Odluka po Gotovininim preliminarnim podnescima, par. 44.

⁷⁵ Odluka po Gotovininim preliminarnim podnescima, par. 45.

Prijevod

Odluku ni na Prvobitno pojašnjenje.⁷⁶ Osim toga, tumačenje Odluke o odobrenju jasno upućuje na to da Raspravno vijeće nije razmatralo dopuštanje ulaganja žalbe o pitanjima kojima se bavi Odluka po Gotovininim preliminarnim podnescima, uključujući i to predstavlja li identitet navodnih žrtava lišavanja života pravno relevantnu činjenicu.⁷⁷ Stoga, Žalbeno vijeće u ovom predmetu ne rješava pitanje predstavlja li identitet navodnih žrtava lišavanja života pravno relevantnu činjenicu.

17. U vezi s tim Žalbeno vijeće također podsjeća na to da se o pravnoj relevantnosti određene činjenice, uključujući i identitet navodnih žrtava, ne može odlučivati teoretski. Takva odluka ovisi o prirodi teze tužiteljstva i donosi se u svakom slučaju posebno, uzimajući u obzir, između ostalog, "same razmjere krivičnih djela koja se stavljaju na teret" i nemogućnost da se zahtijeva visok stupanj konkretnosti koja iz toga slijedi,⁷⁸ te blisku povezanost optuženog s događajima za koje se prema navodima smatra kazneno odgovornim.⁷⁹

⁷⁶ Vidi Pobjianu odluku, par. 10, gdje se upućuje na *Tužilac protiv Ivana Čermaka i Mladena Markača*, predmet br. IT-03-73-PT, Odluka po podnescima Ivana Čermaka i Mladena Markača u vezi s formom Optužnice, 8. ožujka 2005., par. 6, 21-24, u kojoj je Predraspravno vijeće u predmetu *Čermak i Markač* zaključilo da navodi u Optužnici, "koja je uključivala samo informacije o identifikaciji 32 žrtve od 'najmanje 150 krajinskih Srba' koje su ubile hrvatske snage, kako se navodi u tom predmetu, predstavljaju zadovoljavajuće navode koji se odnose na žrtve i njihovu imovinu", i koja nije bila predmet Čermakove i Markačeve žalbe, i par. 11.

⁷⁷ Odluka o odobrenju, par. 2, 6, koja, između ostalog, navodi da "nijedan od tri obrambena tima nije podnio žalbu na [Odluku po Gotovininim preliminarnim podnescima. [Pobjijana odluka], međutim, podrazumijeva pitanje o tome da li je, u ovoj fazi postupka, posebno u pogledu dodatnih napora istraživanja i provjere koje obrana smatra da je dužna obaviti, na neprimjeren način nanesena šteta obrani u osnovnom pravu na dovoljno vrijeme i mogućnosti za pripremanje svoje obrane i za potpuno korištenje novodobivenih podataka u svoju korist. [...] [Raspravno] vijeće je shvatilo da je pitanje u tome da li bi ovaj dodatni teret obrane trebao biti presudni faktor u tome da se tužitelju ne dozvoli podnošenje Daljnijeg pojašnjenja o identitetu 189 žrtava za koje smatra da su uključene u optužbe protiv optuženih". Vidi i Pobjianu odluku, par. 10-11.

⁷⁸ Drugostupanjska presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*, par. 89-90, koja se poziva na Odluku u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 17 i *Tužilac protiv Radoslava Brđanina i drugih*, predmet br. 99-36-PT, Odluka o formi dodatno izmijenjene optužnice i Zahtjevu tužilaštva za izmjenu optužnice, 26. lipnja 2001., par. 61; *Tužilac protiv Mladena Naletilića i drugih*, predmet br. IT-98-34-A, Presuda, 3. svibnja 2006. (dalje u tekstu: Drugostupanjska presuda u predmetu *Naletilić i drugi*), par. 24; *Tužitelj protiv Elizaphan Ntakirutimana i drugi*, predmeti br. ICTR-96-10-A i ICTR-96-17-A, Presuda, 13. prosinca 2004. (dalje u tekstu: Drugostupanjska presuda u predmetu *Ntakirutimana*), par. 25 i 73; *Tužitelj protiv Sylvestra Gacumbitsija*, predmet br. ICTR-2001-64-A, Presuda, 7. srpnja 2006. (dalje u tekstu: Drugostupanjska presuda u predmetu *Gacumbitsi*), par. 50.

⁷⁹ Drugostupanjska presuda u predmetu *Galić*, par. 15-16; *Tužitelj protiv Tihomira Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. srpnja 2004., par. 212-213; *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/1-A, Presuda, 28. veljače 2005. (dalje u tekstu: Drugostupanjska presuda u predmetu *Kvočka i drugi*), par. 65; Drugostupanjska presuda u predmetu *Naletilić i drugi*, par. 24; Drugostupanjska presuda u predmetu *Gacumbitsi*, par. 89.

Priloga

18. Usprkos tome, ostaje činjenica da, čak i u slučajevima kada je nemoguće zahtijevati visok stupanj konkretnosti ili kada je optuženi relativno udaljen od događaja za koje se prema navodima smatra kazneno odgovornim, "budući da je identitet žrtve vrijedan podatak za pripremu argumentacije odbrane, ako tužilac jeste u mogućnosti da navede ime žrtve, trebalo bi da to i učini".⁸⁰ Doista, čak i ako u određenom slučaju identitet žrtava ne predstavlja pravno relevantnu činjenicu koju treba navesti u optužnici, ona vrlo vjerojatno predstavlja činjenicu ili informaciju koja je relevantna za pripremu djelotvorne odbrane.

19. U Pobjinjoj odluci Raspravno vijeće je zaključilo da "tužiteljstvo nije imalo pravnu obvezu podnošenja" Daljnijeg pojašnjenja,⁸¹ što znači da nije bilo dužno navesti imena žrtava lišavanja života koje je navelo. Ova izjava je u očitoj suprotnosti s uvriježenom sudskom praksom da bi tužiteljstvo trebalo navesti identitet žrtava u mjeri u kojoj je to moguće i stoga predstavlja grešku u primjeni prava.⁸²

20. Osim toga, Žalbeno vijeće napominje da je Raspravno vijeće odbacilo argument zajedničke odbrane o kasnom dostavljanju Daljnijeg pojašnjenja na temelju te pogrešne pravne formulacije⁸³ i da, stoga, nije uzelo u obzir pitanje je li tužiteljstvo moglo ranije dostaviti obavijest o dodatnih 189 žrtava lišavanja života, kao što to tvrdi zajednička obrana.⁸⁴ Dužnost tužiteljstva da imenuje žrtve koje navodi u mjeri u kojoj je to moguće logično nameće zaključak da to treba učiniti čim to bude moguće nakon što primi takve informacije kako bi omogućilo pripremu djelotvorne odbrane. Stoga je Raspravno vijeće bilo dužno da osigura da tužiteljstvo s dužnim marom dostavi informacije o 189 novonavedenih žrtava lišavanja života nakon što ih je primilo budući da bi tužiteljstvo propustom da to učini moglo nanijeti štetu

⁸⁰ Drugostupanjska presuda u predmetu *Ntakirutimana*, par. 25, koja se poziva na Drugostupanjsku presudu u predmetu *Kupreškić i drugi*, par. 90. Vidi i Drugostupanjska presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*, par. 62 (u kojoj se spominje "neophodnost da se, koliko je to moguće, pruže informacije o identitetu žrtava"); Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 23.

⁸¹ Pobjinjana odluka, par. 12.

⁸² Žalbeno vijeće također napominje da se stiče dojam da je ovaj stav u suprotnosti sa vlastitim zaključkom Raspravnog vijeća u Odluci po Gotovininim preliminarnim podnescima u smislu da se "u sudskoj praksi Međunarodnog suda od tužiteljstva zahtijeva da, u mjeri u kojoj je to moguće, navede identitet žrtava (Odluka po Gotovininim preliminarnim podnescima, par. 45).

⁸³ Pobjinjana odluka, par. 12, u kojoj se navodi da "tužiteljstvo nije imalo pravnu obvezu podnošenja tog dokumenta, te da stoga argument odbrane o kasnom dostavljanju Daljnijeg pojašnjenja ne zadovoljava" i par. 13 i 14.

⁸⁴ Zajednička žalba, par. 16-18; Zajednička replika, par. 27-31.

Prijevod

zajedničkoj obrani. Shodno tome, Žalbeno vijeće smatra da je Raspravno vijeće pogriješilo kad nije razmotrilo to pitanje.

21. Pored toga, Žalbeno vijeće napominje da je procjena savjesnosti tužiteljstva u dostavljanju tih informacija povezana s procjenom moguće štete za obranu zbog eventualnog utjecaja tih informacija na prirodu i razlog teza tužiteljstva i/ili zbog vremena dostavljanja obavijesti. Stoga, uzimajući u obzir neposredna saznanja o svakodnevnom postupanju strana u postupku i praktične zahtjeve predmeta,⁸⁵ Žalbeno vijeće smatra da je Raspravno vijeće najpozvanije da ocijeni, na temelju gore objašnjene pozitivne obaveze tužiteljstva, svaku eventualnu štetu koju Daljnje pojašnjenje nanosi zajedničkoj obrani.

22. Naposljetku, Žalbeno vijeće napominje da su drugi argumenti stranaka u vezi s pitanjima o kojima govore četiri prethodna paragrafa ili s pitanjima pravno relevantnih činjenica po kojima ne rješava Žalbeno vijeće. Prema tome, Žalbeno vijeće ih neće razmatrati.

IV. DISPOZITIV

23. Na temelju gorenavedenog, Žalbeno vijeće

ODOBRAVA Zajedničku žalbu,

UPUĆUJE Pobijanu odluku Raspravnim vijeću na ponovno razmatranje u svjetlu dvije greške koje je utvrdilo Žalbeno vijeće.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudac Mehmet Güney,
predsjedavajući

Dana 26. siječnja 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

⁸⁵ Vidi *supra* par. 5.